

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

Gedimino pr. 56, LT-01110 Vilnius, tel. 8 706 65105, faks. 8 706 65138, el. p. ombuds@lrski.lt

D. U.
V. g. x-xx
Vilnius

2019-06-12 Nr. 4D-2018/1-1408/3D-1524

- ✓ Nacionalinės žemės tarnybos
prie Žemės ūkio ministerijos
direktoriui
L. Č.
- ✓ Aplinkos apsaugos departamento
prie Aplinkos ministerijos
direktoriui V. L.

Siunčiama Seimo kontrolieriaus pažyma Nr. 4D-2018/1-1408 dėl D. U.
skundo.

PRIDEDAMA: 6 lapai (12 puslapių).

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas

Originalas nebus siunčiamas

S. V., tel. 8 706 65xxx, el. p. s.v.@lrski.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL D. U. SKUNDO PRIEŠ NACIONALINĘ ŽEMĖS TARNYBĄ PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS IR APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2019 m. birželio 12 d. Nr. 4D-2018/1-1408
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo D. U. (toliau vadinama ir – Pareiškėja) skundą dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau ir citatose vadinama – NŽT) ir Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama ir – Departamentas) pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjos kreipimuisi, susijusius su galimais valstybinės žemės naudojimo tvarką ir aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimais.

2. Pareiškėja skunde nurodo:

2.1. „2018 m. liepos 24 d. kreipiausi į LR Seimo kontrolierių įstaigą (skundo Nr. P-1591) dėl NŽT [...] veiksmų“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „2018 m. rugpjūčio 30 d. gavau atsakymą iš NŽT [...], kad bus vykdomas pakartotinis patikrinimas vietoje 2018-09-06. [...] buvo atvykęs NŽT atstovas M. D. Tačiau patikrinimą vietoje vykdė tik dėl 2018 m. liepos 25 d. skundo (P-1603). Darbuotojas informavo, kad dėl skundo Nr. P-1591 yra viskas aišku ir patikrinimas pakartotinis nereikalingas. Bet iki šiol atsakymo į šį skundą neturiu“;

2.3. „Primenu, kad skundą esu parašiusi į Vilniaus rajono savivaldybę 2017-11-29. Jie skundą persiuntė į NŽT [...] 2017-12-06. Ir skundas yra nagrinėjamas beveik metus laiko“;

2.4. „2017-11-07 el. paštu kreipiausi į VRAAD [...] dėl neaiškios kilmės vandens nuleidimo į mišką ir svetimo žmogaus sklypą. [...] Gautas atsakymas iš VRAAD apstulbino. [...] patikrinti prašiau adresu A. g. 7, o patikrinta buvo A. g. 11. [...] Elektroniniu paštu bendravau su VRAAD darbuotoju s.a.@vrd.am.lt [...] Šiuo el. paštu nuotraukas buvau išsiuntusi [...]“;

2.5. „[...] buvau nuvykusi į NŽT 2019-04-02 bendravau su [NŽT Vilniaus rajono skyriaus vyriausioji specialistė] I. P., po to ji pakvietė [NŽT Vilniaus rajono skyriaus vyresnioji specialistė] A. K., abi suprato, kad patikrinimo akte [NŽT Vilniaus rajono skyriaus 2018 m. liepos 10 žemės naudojimo patikrinimo aktas Nr. 48ŽN-374-(14.48.18.)] nurodyti neteisingi duomenys. Minėjo, kad reiktų šiuo atveju daryti pakartotinį patikrinimą vietoje.“

„Pagal [...] Patikrinimo aktą [...] jie [NŽT Vilniaus rajono skyriaus specialistai] patikrino [žemės] sklypą kadastro Nr. xx07/1703:0133 [...] ir jame rado iškastą griovį [...]. O pateiktame plane [žemės sklypo, kadastro Nr. xx07/1703:0133, matavimų schema M:500] akivaizdžiai matosi, kad tas griovys yra ne nurodytame [žemės sklype, kadastro Nr. xx07/1703:0133]“;

2.6. „[...] pateiktame prašyme buvo nurodyta, kad aš [Pareiškėja] prašau išaiškinti būtent tos žemės, kurioje yra iškastas griovys ir padaryta betvarkė, savininką ir priversti jį tą betvarkę sutvarkyti, nes ji yra tiesiai po mano langais, aš į ją kasdien žiūriu. NŽT prašau išaiškinti kas yra savininkas žemės tarp raudonos ir mėlynos linijos ir priversti juos tą žemę tvarkyti.“

3. Pareiškėja Seimo kontrolieriaus prašo:

3.1. „Ištirti, ar VRAAD deramai atliko savo darbą šioje situacijoje [...]“;

3.2. „[...] įpareigoti NŽT [...], kad pateiktų atsakymą į 2017-11-27 prašymą.“

4. Pareiškėja skundo tyrimui, be kita ko, pateikė:

4.1. 2017 m. lapkričio 27 d. prašymą (Vilniaus rajono savivaldybės administracijoje gautas ir užregistruotas 2017 m. lapkričio 29 d. (reg. Nr. A34(1)-7656), kuriame Pareiškėja:

4.1.1. nurodė, kad *sodininkų bendrija „T.“ valstybinėje žemėje iškasė apie 1 m pločio griovį*, o paliktos žemės „[...] lyjant lietuvi slysta į mūsų kūdrą, nukasus žemės paliktos atviros medžių šaknys, iškastas griovys paliktas neaptvertas“;

4.1.2. prašė: „[...] išsiaiškinti, ar buvo duotas leidimas sodų bendrijai „T.“ vykdyti kažkokius darbus valstybinėje žemėje ir kodėl apie tai nebuvo informuoti gretimų sklypų savininkai [...]“; „ištirti šią situaciją ir įpareigoti sodų bendriją „T.“ sutvarkyti valstybinėje žemėje paliktą betvarkę“;

4.2. Vilniaus rajono savivaldybės administracijos (toliau vadinama ir – Savivaldybė) 2017 m. gruodžio 6 d. raštą Nr. A33(1)-7969-422) „Dėl 2017-11-29 prašymo persiuntimo“ (kopiją), adresuotą NŽT Vilniaus rajono skyriui, kuriame nurodyta:

„[...] siunčiame nagrinėti pagal kompetenciją [...] Pareiškėjos 2017-11-29 prašymą (reg. Nr. A34(1)-7656) dėl žemės naudojimo tvarkos pažeidimo. Prašome spręsti klausimą dėl administracinės teisės pažeidimo bylos teisenos pradėjimo pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 110 str. [...] Apie priimtą sprendimą ir atliktus veiksmus prašome informuoti [...].“

4.3. Departamento Vilniaus rajono agentūros 2017 m. gruodžio 7 d. raštą Nr. VR-(38-8)-VR1.7-9240 „Dėl atlikto patikrinimo“ (kopiją), kuriame nurodyta:

„Vilniaus rajono agentūros pareigūnai kartu su Valstybinės analitinės kontrolės skyriaus pareigūnais patikrino pranešime pateiktą informaciją dėl galimų aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų (dėl galimų buitinių nuotekų išleidimo į aplinką) A. g. 11, B. sen., Vilniaus r. [...] nustatyta, kad tai ne buitinių nuotekos, o paviršinis gruntinis vanduo. [...] Atlikus patikrinimą aplinkos taršos faktas nuotekomis nenustatytas.“

5. Seimo kontrolierių įstaigoje 2018 m. gegužės 24 d. gautas Pareiškėjos skundas dėl NŽT Vilniaus rajono skyriaus pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjos kreipimusi nagrinėjimu. Skunde, be kitų aplinkybių, Pareiškėja nurodė:

„2017-11-27 kreipiausi į Vilniaus rajono savivaldybę [...]. 2017-12-06 gavau atsakymą, kad mano prašymas persiunčiamas [...] NŽT Vilniaus rajono skyriui nagrinėti pagal kompetenciją. Nesulaukusi jokio atsakymo, balandžio pradžioje nuvykau į NŽT [Vilniaus rajono skyrių]. [...] man pasakė, kad suorganizuos apžiūrą vietoje ir man praneš – kada, nes aš norėjau dalyvauti. Apžiūra vietoje vyko gegužės 7 d. [...]. Gegužės 8 d. el. paštu persiunčiau planus, kad situacija būtų aiškesnė, ir laiške pasiteiravau, kada galiu tikėtis gauti atsakymą. Bet atsakymo į savo el. laišką negavau. Todėl gegužės 17 d. laišką pakartojau [...]. Atsakymą gavau iš karto, kad bus parengtos išvados ir perduota teisininkui [...]. Nesulaukusi atsakymo, birželio pradžioje pati pasiskambinau teisininkui [...]. Bet iki šiol jokio atsakymo neturiu.“

Seimo kontrolierius, įvertinęs Pareiškėjos 2018 m. gegužės 24 d. skundo turinį ir nustatęs, kad Pareiškėja skundžiasi dėl NŽT Vilniaus rajono skyriaus pareigūnų veiksmų (neveikimo), kad Pareiškėja skunde nenurodė, jog dėl minėtų NŽT Vilniaus rajono skyriaus pareigūnų veiksmų (neveikimo) yra kreipusis į NŽT, vadovaudamasis Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 6 punktu, atsisakė tirti Pareiškėjos skundą. Seimo kontrolierius 2018 m. rugpjūčio 1 d. raštu Nr. 4D-2018/1-940/3D-2083 „Dėl skundo ir Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo“ Pareiškėjos 2018 m. gegužės 24 d. skundą persiuntė nagrinėti pagal kompetenciją NŽT ir: atkreipė NŽT direktoriaus dėmesį į tai, kad NŽT Vilniaus rajono skyriaus pareigūnai galimai nėra pateikę atsakymo į Pareiškėjos 2017 m. lapkričio 29 prašymą; prašė įvertinti skunde bei prie jo prideduose dokumentuose nurodytas aplinkybes dėl darbo organizavimo ir skundų nagrinėjimo NŽT Vilniaus rajono skyriuje tvarkos ir imtis priemonių pažeidimams šalinti, jeigu tokių būtų nustatyta.

6. NŽT, atsakydama į Pareiškėjos 2018 m. gegužės 24 d. skundą, 2018 m. rugpjūčio 30 d. raštu Nr. 1SS-1754-(9.5.) Pareiškėją informavo (kopija pateikta ir Seimo kontrolieriui):

„[...] Vilniaus rajono skyrius 2018-08-22 raštu Nr. 48SD-8794-(14.48.136 E.) „Dėl žemės naudojimo patikrinimo“ informavo Jus [Pareiškėją], kad 2018-09-06 bus vykdomas valstybinės žemės dalies prie Jums nuosavybės teise priklausančio žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:12), esančio Vilniaus r. sav., B. sen., A. k., A. g. 11, naudojimo patikrinimas vietoje.

Vilniaus rajono skyrius 2018-08-27 raštu Nr. 48SD-8896-(14.48.136 E.) „Dėl žemės naudojimo patikrinimo“ informavo Jus (Pareiškėją) apie 2018-05-07 atlikto žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133), esančio Vilniaus r. sav., B. sen., A. k., A. g. 9, naudojimo patikrinimo vietoje rezultatus ir pakartotinį aplinkybių patikrinimą vietovėje 2018-09-06.

Apibendrinus tai, kas išdėstyta, paaiškiname, kad Vilniaus rajono skyrius, atlikęs patikrinimą vietovėje dėl 2018-07-24 skunde [...] nurodytų aplinkybių, įvertins patikrinimo rezultatus ir priims sprendimus. [...].“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

7. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, gavęs Pareiškėjos skundą, dėl informacijos ir ją patvirtinančių dokumentų gavimo kreipėsi į NŽT ir Departamentą.

8. Iš NŽT pateiktos informacijos, dokumentų (kopijos) nustatyta:

8.1. NŽT Vilniaus rajono skyrius, „[...]“ atsižvelgdamas į Pareiškėjos 2017-11-29 kreipimąsi, persiustą Vilniaus rajono savivaldybės administracijos 2017-12-08 raštu Nr. A33-(91)-7969-(4.22.) „Dėl 2017-11-29 prašymo persiuntimo“, [...] 2018-05-07 atliko žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133), esančio Vilniaus r. sav., B. sen., A. k., A. g. 9, naudojimo patikrinimą vietoje ir surašė 2018-07-10 žemės naudojimo patikrinimo aktą Nr. 48ŽN-374-(14.48.78.), kuriame konstatuota: „žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) šiaurinėje pusėje yra iškastas griovys, kuriame kaupiasi vanduo su neaiškios kilmės medžiagomis (žalios spalvos dumblas)“; „Galimai užimta laisva valstybinė žemė“.

Prie 2018-07-10 žemės naudojimo patikrinimo akto Nr. 48ŽN-374-(14.48.78.) pridėtoje Matavimų schemoje M:1:500 (Patikrinimo akto priedo Nr. 2) nurodyta, kad griovys yra tarp sodininkų bendrijos „T.“ ir tikrinto žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) ribų;

8.2. Vilniaus rajono skyrius 2018-08-27 raštu Nr. 48SD-8896-(14.48.136 E.) „Dėl žemės naudojimo patikrinimo“ Pareiškėją informavo:

„[...] 2018 m. gegužės 7 d. buvo atliktas žemės sklypo kadastro Nr. xx07/1703:133, esančio [...] (toliau – Žemės sklypas), naudojimo patikrinimas vietoje. Atlikus Žemės sklypo naudojimo patikrinimą ir surašius 2018 m. liepos 10 d. žemės naudojimo patikrinimo aktą Nr. 48ŽN-374-(14.48.78) [...], nustatyta, kad [...] šiaurinėje Žemės sklypo pusėje iškastas griovys. Griovyje

užfiksuotas vanduo su neaiškios kilmės medžiagomis (žalias dumbelis). Žemės sklypas (kadastro Nr. xx07/1703:133) yra naudojamas SB „T.“. Pagal NŽT Vilniaus rajono skyriaus Dokumentų valdymo sistemoje esančius duomenis, minėtam grioviui iškasti leidimas nebuvo išduotas. Atlikus pakartotinį žemės naudojimo patikrinimą vietoje (2018 m. rugsėjo 6 d.), toliau bus sprendžiami jūs keliami klausimai“;

8.3. Vilniaus rajono skyrius 2018 m. rugsėjo 6 d. atliko žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) naudojimo patikrinimą vietoje ir surašė 2018-09-07 žemės naudojimo patikrinimo aktą Nr. 48ZN-452-(14.48.78.), kuriame konstatuota:

„[...] tikrinamas žemės sklypas [...], užfiksuoti objektai: takeliai, krepšinio ir tinklinio aikštelės, dirbtinė kūdra, 4 registruoti statiniai, nušienauta pieva, medžiai, dvi vidinės tvoros (metalinė segmentinė ir medinė ant betoninio pagrindo). Patikrinimo metu šiaurinėje [žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133)] pusėje esantys varteliai buvo atrakinti, patekti į teritoriją galima [...]“; „Pažeidimų nenustatyta“;

8.4. Vilniaus rajono skyrius 2018-10-16 raštu Nr. 48SD-10846-(14.48.136 E.) „Dėl žemės naudojimo patikrinimo“ Pareiškėją informavo:

„[...] 2018 m. rugsėjo 6 d. buvo atliktas žemės sklypo kadastro Nr. xx07/1703:133 [...] naudojimo patikrinimas vietoje. Atlikus Žemės sklypo naudojimo patikrinimą ir surašius 2018 m. rugsėjo 7 d. žemės naudojimo patikrinimo aktą Nr. 48ZN-452-(14.48.78.) [...], nustatyta, kad Žemės sklype (kadastro Nr. xx07/1703:133) užfiksuoti objektai: takeliai, krepšinio ir tinklinio aikštelės, dirbtinė kūdra, 4 registruoti statiniai, nušienauta pieva, medžiai, dvi vidinės tvoros (metalinė segmentinė ir medinė ant betoninio pagrindo). Šiaurinėje žemės sklypo pusėje esantys varteliai buvo atrakinti, patekti į teritoriją galima. Patikrinimo metu Žemės sklype (kadastro Nr. xx07/1703:133) pažeidimų nenustatyta [...].

Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo (toliau – Įstatymas) 3 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad sodininkų bendrija (toliau – Bendrija) yra atitinkamo administracinio vieneto bendruomenės dalis, visapusiškai plėtojanti mėgėjų sodininkystę, puoselėjanti ir tausojanti gamtą ir kraštovaizdį. Bendrija yra ribotos civilinės atsakomybės pelno nesiekiantis viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – įgyvendinti sodininkų bendrąsias teises ir pareigas, susijusias su mėgėjų sodo teritorijos ir joje esančių bendrojo naudojimo objektų valdymu, priežiūra ir naudojimu.

Atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 15 punkte nustatyta, kad bendrijos narių susirinkimas turi išimtinę teisę spręsti mėgėjų sodo teritorijos kraštovaizdžio tvarkymo ir priežiūros, užstatymo ir kitus teritorijos planavimo, infrastruktūros plėtros ir bendrijos bendrojo naudojimo turto naudojimo, tvarkymo ir pardavimo klausimus.

Pakartotinai atkreipiame dėmesį, kad Įstatymo 29 straipsnyje nurodyta, kad ginčai tarp bendrijos ir bendrijos narių, tarp bendrijos ir kitų fizinių ar juridinių asmenų sprendžiami Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka. Jeigu bendrijos nariai pageidauja raštu, jų tarpusavio ginčus gali nagrinėti bendrijos valdymo organas arba bendrijos narių susirinkimas įstatų nustatyta tvarka. Apie priimtą sprendimą ginčo šalims turi būti pranešta raštu. Jeigu ginčo šalys nesutinka su priimtu sprendimu, jų ginčas įstatymų nustatyta tvarka gali būti sprendžiamas teisme.

Taip pat primename, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento 2017 m. rugsėjo 13 d. raštu Nr. (382)-VR-L7-6859 „Dėl stiklo vatos“ Jūs jau buvote informuota dėl stiklo vatos.

Papildomai informuojame: pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 5 straipsnio 1 dalį, kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas.“

Pateikto atsakymo apskundimo tvarka nenurodyta;

8.5. „[...] pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir įstatymų įgyvendinamuosius teisės aktus bei NŽT nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2001 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 194 „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos“, *NŽT kompetencijai nepriskirta pareiga išduoti sutikimus ir (ar) leidimus valstybinėje žemėje vykdyti žemės kasimo darbus“;*

8.6. „[...] įvertinus NŽT dokumentų valdymo sistemoje kaupiamą informaciją nustatyta, kad Bendrijos „T.“ valdybos narys L. M. 2017-11-08 Vilniaus rajono skyriui pateikė kreipimąsi, kuriame išdėstytos aplinkybės, susijusios su Bendrijų „T.“ ir „V.“ pirmininkų ir narių susirinkimo, kurio metu įvertinta vietovėje nustatyta situacija ir priimtas sprendimas „<...> atkasti pralaidą, kad vanduo galėtų pratekėti bei nedarytų dar didesnės žalos sodo bendrijos narių turtui. Pralaidos atkasimui priešinasi tvenkinį valstybinėje žemėje iškasusi ir aptvėrusi bei pralaidą užkasusi p. D. U.. <...>“.

9. Iš Departamento pateiktos informacijos, dokumentų (kopijos) nustatyta:

9.1. „[...] 2017 m. lapkričio 7 d. Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamentas (po 2018 m. liepos 1 d. reorganizacijos – Departamento Vilniaus valdyba) gavo Pareiškėjos skundą dėl galimo aplinkos teršimo nuotekomis nenurodant adresą. Paprašius nurodyti adresą, 2018 m. lapkričio 8 d. Pareiškėja nurodė, kad tai A. g. 7, B. sen., Vilniaus raj., SB „T.“;

9.2. 2017 m. lapkričio 23 d. tuomečio Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento Vilniaus rajono agentūros (toliau ir citatose vadinama – VRAAD Vilniaus rajono agentūros pareigūnai atliko patikrinimą nurodytoje vietoje, paėmė išleidžiamų nuotekų mėginius. Normatyvo viršijimo nenustatyta. Baigus patikrinimą, 2017 m. gruodžio 6 d. surašytas patikrinimo aktas Nr. VR-8.10-346;

9.3. VRAAD Vilniaus rajono agentūra 2017 m. gruodžio 7 d. raštu Nr. VR-(38-8)-VR-1.7-9240 Pareiškėją informavo:

„[...] VRAAD Vilniaus rajono agentūros pareigūnai kartu su Valstybinės analitinės kontrolės skyriaus pareigūnais patikrino pranešime pateiktą informaciją dėl galimų aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų (dėl galimų buitinių nuotekų išleidimo į aplinką) A. g. 11, B. sen., Vilniaus r.

Patikrinimo metu nustatyta, kad Jūsų [Pareiškėjos] nurodytame sklype yra įrengti buitinių nuotekų valymo įrenginiai. Sklypų savininkas pateikė buitinių nuotekų įrenginių ir paviršinio vandens surinkimo įrenginių schemas, pagal kurią buvo nustatyta, kad išvalytos po valymo įrenginių buitinės nuotekos įfiltruojamos į infiltravimo lauką, o perteklinis išvežamas nuotekų tvarkytojo. Dėl gausaus paviršinio perteklinio vandens kiekio išvestis įrengta iš drenažo surinktuvo [...], kuri plastikine žarna nutiesta už sklypo ribų. Iš minėto drenažinio šulinio paimti skysčio mėginiai tyrimui, o išvesties gale patikrinimo metu tekėjo vanduo. Tyrimo protokolu Nr. VR-5.3-2017-690 nustatyta, kad tai ne buitinės nuotekos, o paviršinis gruntinis vanduo. Dar viena išvestis aptikta, kuri įrengta iš drenažinio (susidariusių paviršinių kritulių) surinktuvo į gretimą sklypą (mišką) [...]. Patikrinimo metu išvesties vietoje skystis netekėjo. Pretenzijų iš gretimų sklypų savininkų dėl paviršinio gruntinio vandens išleidimo į jų sklypus negauta.

Atlikus patikrinimą aplinkos taršos faktas nuotekomis nenustatytas“;

9.4. 2017 m. gruodžio 6 d. patikrinimo akte Nr. VR-8.10-346 „[...] tiksliai nurodyta, kad tikrinta vieta yra Vilniaus r., A.k., A.g. 11 (sklypų Nr. 2, 5, 7, 9). Siekiant objektyvaus tyrimo, tikrinta ne tik nurodytu adresu (A. g. 7) esanti vieta, bet ir šalia esantys tam pačiam asmeniui [...] [L. M., vardas, pavardė Seimo kontrolieriui žinomi] priklausantys sklypai, nes nuotekų atskiri įrenginiai buvo skirtinguose sklypuose. [...]“;

9.5. „Iš patikrinimo akto Nr. VR-8.10-346 matyti, kad patikrinimas dėl aplinkos teršimo nuotekomis atliktas pranešėjos nurodytu adresu (A.g. 11, sklypų Nr. 2, 5, 7, 9). Pranešimas nepasitvirtino. VRRAD Vilniaus rajono agentūra, atsakydama Pareiškėjai [...], tiesiog nurodė netikslų tikrinamą adresą, t y. A. g. 11, B. sen., Vilniaus r.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

10. Lietuvos Respublikos įstatymai

10.1. Viešojo administravimo įstatymo:

34 *straipsnis* – „1. Administracinė procedūra baigiama administracinės procedūros sprendimo priėmimu. Asmeniui, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, ne vėliau kaip per 3

darbo dienas nuo administracinės procedūros sprendimo priėmimo dienos raštu pranešama apie priimtą administracinės procedūros sprendimą ir nurodomos faktinės aplinkybės, nustatytos skundo nagrinėjimo metu, teisės aktai, kuriais vadovaujantis priimtas administracinės procedūros sprendimas, ir sprendimo apskundimo tvarka. Asmeniui, kuris kreipėsi dėl administracinės procedūros pradėjimo, per 3 darbo dienas nuo administracinės procedūros sprendimo priėmimo dienos, laikantis asmens duomenų teisinę apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, raštu pateikiama informacija apie priimtą administracinės procedūros sprendimą.“

10.2. Žemės įstatymo:

36 *straipsnis* – „1. Žemės naudojimo valstybinę kontrolę pagal Vyriausybės patvirtintus nuostatus organizuoja ir vykdo Nacionalinė žemės tarnyba, o koordinuoja Vyriausybės įgaliota institucija.“

10.3. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo (galiojo nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 1 d.):

10.3.1. 6 *straipsnis* – „Aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo regionų aplinkos apsaugos departamentai, Aplinkos apsaugos agentūra, [...]“;

10.3.2. 12 *straipsnis* – „1. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai turi šias teises ir pareigas: [...] 15) gavę pranešimą apie aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, imtis visų priemonių, kad pažeidimas būtų išaiškintas ir nustatyti pažeidėjai, o jei patys to padaryti negali, informuoti kompetentingą valstybės instituciją, kad ši imtųsi priemonių pažeidimui išaiškinti ir pažeidėjui nustatyti; [...]“;

10.3.3. 15 *straipsnis* – „Tikrindamas fizinio asmens veiklą, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas privalo: [...] 4) [...] (tais atvejais, kai tikrindamas fizinio asmens veiklą aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas surašo patikrinimo aktą [...]“.

10.4. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (galiojo nuo 2017 m. balandžio 1 d. iki 2018 m. rugsėjo 1 d.):

6 *straipsnis* – „Institucija, teikdama dokumentus, vadovaujasi šiais principais: [...] 2) dokumentų tikslumo – pareiškėjui teikiami dokumentai turi atitikti institucijos disponuojamus dokumentus; [...]“.

10.5. Seimo kontrolierių įstatymo:

12 *straipsnis* – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.“

10.6. Administracinių bylų teisenos įstatymo:

3 *straipsnis* – „1. Administracinis teismas sprendžia viešojo administravimo srities ginčus.“

11. *Žemės naudojimo valstybinės kontrolės organizavimo ir vykdymo, administracinių nusižengimų teisenos Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos taisyklių* (toliau vadinama – Taisyklės), patvirtintų Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2014 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3.)-499 „Dėl Žemės naudojimo valstybinės kontrolės organizavimo ir vykdymo, administracinių nusižengimų teisenos Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos taisyklių patvirtinimo“:

35 *punktas* – „Asmuo, pranešęs apie galimą žemės naudojimo tvarkos pažeidimą, apie patikrinimo metu nustatytas aplinkybes ir priimtus sprendimus teritorinio skyriaus raštu informuojamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo žemės naudojimo patikrinimo atlikimo dienos, jei patikrinimo metu nebuvo nustatytų žemės naudojimo tvarkos pažeidimų, o jei patikrinimo metu pažeidimai nustatyti – ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo Patikrinimo akto surašymo dienos. [...]“.

Tyrimo išvados

12. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos išskiriant šias dalis:

12.1. dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjos skundus;

12.2. dėl tuomečio Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento Vilniaus rajono agentūros pareigūnų veiksmų (neveikimo) gavus pranešimą dėl galimo aplinkos teršimo.

Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjos skundus

13. Apibendrinus skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijas) (pažymos 4, 5, 6, 8 punktai), teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 10–11 punktuose), susijusius su NŽT pareigūnų veiksmais (neveikimu) nagrinėjant Pareiškėjos 2017 m. skundą ir 2018 m. liepos 24 d. skundą, konstatuotina:

13.1. Savivaldybės administracija 2017-12-08 raštu Nr. A33-(91)-7969-(4.22.) Vilniaus rajono skyriui nagrinėti pagal kompetenciją persiuntė Pareiškėjos 2017 m. lapkričio 27 d. skundą (toliau vadinama – 2017 m. skundas), kuriame Pareiškėja skundėsi, kad sodininkų bendrija „T.“ valstybinės žemės sklype iškasė apie 1 m pločio griovį, kad paliktos žemės „[...] lyjant lietuvi slysta į mūsų kūdrą, nukasus žemės paliktos atviros medžių šaknys, iškastas griovys paliktas neaptvertas“, bei prašė išsiaiškinti, ar sodininkų bendrijai „T.“ buvo duotas leidimas vykdyti darbus valstybinėje žemėje; dėl kokių priežasčių apie tai nebuvo informuoti gretimų sklypų savininkai; įpareigoti sodininkų bendriją „T.“ sutvarkyti valstybinėje žemėje iškastą griovį (pažymos 4.1 punktas);

13.2. Vilniaus rajono skyrius, atsižvelgdamas į Pareiškėjos 2017 m. skunde išdėstytas aplinkybes ir vadovaudamasis Žemės įstatymo 36 straipsnio 1 punkto nuostatomis, nustatančiomis, kad žemės naudojimo valstybinę kontrolę organizuoja ir vykdo NŽT (pažymos 10.2 punktas), 2018 m. gegužės 7 d. atliko žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133), esančio Vilniaus r. sav., B. sen., A. k., A. g. 9 (toliau vadinama – Žemės sklypas (kadastro Nr. xx07/1703:133), naudojimo patikrinimą vietoje, surašė 2018 m. liepos 10 d. žemės naudojimo patikrinimo aktą Nr. 48ŽN-374-(14.48.78.) (toliau vadinama ir – Patikrinimo aktas). Patikrinimo metu buvo nustatyta, kad žemės sklypo (kadastro Nr. 4107/1703:133) šiaurinėje pusėje yra iškastas griovys, kuriame kaupiasi vanduo su neaiškios kilmės medžiagomis (žalios spalvos dumblas)(pažymos 8.1 punktas);

13.3. Vilniaus rajono skyrius 2018 m. rugpjūčio 27 d. raštu Nr. 48SD-8896-(14.48.136 E.) Pareiškėją informavo apie: 2018 m. gegužės 7 d. atlikto žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) naudojimo patikrinimo vietovėje rezultatus; tai, kad, pagal NŽT dokumentų valdymo sistemoje esančius duomenis, nurodytam grioviui iškasti leidimas nebuvo duotas; kad 2018 m. rugsėjo 6 d. bus atliekamas pakartotinis žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) naudojimo patikrinimas, kurio metu bus sprendžiami Pareiškėjos 2017 m. skunde keliami klausimai (pažymos 8.2 punktas);

13.4. Seimo kontrolierius 2018 m. rugpjūčio 1 d. raštu Nr. 4D-2018/1-940/3D-2083 „Dėl skundo ir Seimo kontrolieriaus tarpininkavimo“ persiuntė NŽT nagrinėti pagal kompetenciją Pareiškėjos 2018 m. liepos 24 d. skundą (toliau vadinama 2018 m. skundas), kuriame Pareiškėja skundėsi, kad nėra gavusi atsakymo į 2017 m. lapkričio 29 d. skundą, prašė įvertinti skunde nurodytas aplinkybes dėl darbo organizavimo ir skundų nagrinėjimo NŽT Vilniaus rajono skyriuje tvarkos ir imtis priemonių pažeidimams šalinti, jeigu tokių būtų nustatyta (pažymos 5 punktas);

13.5. NŽT, atsakydama į Pareiškėjos 2018 m. skundą, 2018 m. rugpjūčio 30 d. rašte Nr. 1SS-1754-(9.5.) nurodė, kad Vilniaus rajono skyrius, atlikęs patikrinimą vietovėje dėl 2018 m. skunde nurodytų aplinkybių, įvertins patikrinimo rezultatus ir priims sprendimus (pažymos 6 punktas);

13.6. Vilniaus rajono skyrius 2018 m. rugsėjo 6 d. atliko pakartotinį žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) naudojimo patikrinimą, surašė 2018 m. rugsėjo 7 d. žemės naudojimo patikrinimo aktą Nr. 48ZN-452-(14.48.78.) (toliau vadinama ir – Patikrinimo aktas Nr. 2). Patikrinimo metu žemės sklype (kadastro Nr. xx07/1703:133) pažeidimų nenustatyta (pažymos 8.3 punktas);

13.7. Vilniaus rajono skyrius 2018 m. spalio 16 d. raštu Nr. 48SD-10846-(14.48.136 E.) „Dėl žemės naudojimo patikrinimo“ pranešė Pareiškėjai apie 2018 m. rugsėjo 6 d. atlikto žemės (kadastro Nr. xx07/1703:133) naudojimo patikrinimo rezultatus bei informavo, kaip, kuo vadovaujantis yra sprendžiami sodininkų bendrijos narių ginčai. Pažymėtina, kad pateikto atsakymo (priimto sprendimo) apskundimo tvarka nenurodyta (pažymos 8.4 punktas).

14. Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, darytinos šios išvados:

14.1. Vilniaus rajono skyrius nėra išnagrinėjęs Pareiškėjos 2017 m. skunde nurodytų aplinkybių ir, pažeidžiant Viešojo administravimo įstatymo 34 straipsnio nuostatas, reglamentuojančias, kad administracinė procedūra baigiama administracinės procedūros sprendimo priėmimu (pažymos 10.1 punktas), nėra priėmęs administracinio sprendimo (pateikęs motyvuotą atsakymą), nes, įvertinus Pareiškėjos 2017 m. skundo, Vilniaus rajono skyriaus 2018 m. rugpjūčio 27 d. rašto Nr. 48SD-8896-(14.48.136 E.) ir 2018 m. spalio 16 d. rašto Nr. 48SD-10846-(14.48.136 E.) turinius, nustatyta, kad Vilniaus rajono skyrius:

14.1.1. 2018 m. gegužės 7 d. atliko žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) naudojimo patikrinimą vietovėje, kurio metu nustatė, kad laisvoje valstybinėje žemėje, esančioje žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) šiaurinėje pusėje, yra iškastas griovys, kuriame kaupiasi vanduo su neaiškios kilmės medžiagomis, kad galimai yra užimtas laisvos valstybinės žemės plotas (pažymos 13.2 punktas);

14.1.2. 2018 m. rugpjūčio 27 d. raštu Nr. 48SD-8896-(14.48.136 E.) Pareiškėjai suteikė tik informaciją, t. y. informavo apie 2018 m. gegužės 7 d. atlikto žemės sklypo (kadastro Nr. 4107/1703:133) naudojimo patikrinimo vietovėje rezultatus, apie tai, kad pagal NŽT dokumentų valdymo sistemoje esančius duomenis minėtam grioviui iškasti leidimas nebuvo duotas, bei nurodė, kad įvyks pakartotinis žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) naudojimo patikrinimas vietoje, kurio metu bus sprendžiami Pareiškėjos 2017 m. skunde keliami klausimai (pažymos 13.3 punktas);

14.1.3. 2018 m. rugsėjo 6 d. atlikęs pakartotinį žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) naudojimo patikrinimą vietovėje, 2018 m. spalio 16 d. rašte Nr. 48SD-10846-(14.48.136 E.) Pareiškėjai nenurodė jokios informacijos, susijusios su Pareiškėjos 2017 m. skunde keliamo klausimo nagrinėjimu, pvz.: neinformavo apie priimtus Vilniaus rajono skyriaus sprendimus dėl galimai užimtos valstybinės žemės (iškastas griovys), esančios tarp sodininkų bendrijos „T.“ ir žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) ribų (pažymos 13.8 punktas);

14.2. Vilniaus rajono skyrius nėra išnagrinėjęs Pareiškėjos 2018 m. skunde nurodytų aplinkybių ir, pažeidžiant Viešojo administravimo įstatymo 34 straipsnio nuostatas, reglamentuojančias, kad administracinė procedūra baigiama administracinės procedūros sprendimo priėmimu (pažymos 10.1 punktas), nėra priėmęs administracinio sprendimo (pateikęs motyvuotą atsakymą), nes, įvertinus Pareiškėjos 2018 m. liepos 24 d. skundo, Seimo kontrolieriaus 2018 m. rugpjūčio 1 d. rašto Nr. 4D-2018/1-945/3D-2083, NŽT 2018 m. rugpjūčio 30 d. rašto bei Vilniaus rajono skyriaus 2018 m. spalio 16 d. rašto Nr. 48SD-10846-(14.48.136 E.) turinius, nustatyta:

14.2.1. Pareiškėja 2018 m. skunde nurodė, kad nėra gavusi atsakymo į 2017 m. skundą (5 punktas);

14.2.2. Seimo kontrolierius NŽT prašė išnagrinėti Pareiškėjos 2018 m. skundą bei įvertinti jame nurodytas aplinkybes dėl darbo organizavimo ir skundų nagrinėjimo Vilniaus rajono skyriuje tvarkos (pažymos 5, 13.4 punktai);

14.2.3. NŽT informavo Pareiškėją, kad Vilniaus rajono skyrius, atliks patikrinimą vietovėje dėl 2018 m. skunde nurodytų aplinkybių, įvertins patikrinimo rezultatus ir priims sprendimus (pažymos 13.6 punktas);

14.2.4. Vilniaus rajono skyrius 2018 m. spalio 16 d. rašte Nr. 48SD-10846-(14.48.136 E.), kaip jau buvo nurodyta šios pažymos 14.1.3 papunktyje, Pareiškėjai nepateikė jokios informacijos, susijusios su Pareiškėjos 2017 m. skunde keliamo klausimo nagrinėjimu, taip pat nenurodė ir jokios informacijos, kaip buvo įvertinta darbo organizavimo ir skundų nagrinėjimo Vilniaus rajono skyriuje tvarka (pažymos 13.8 punktas);

14.3. Vilniaus rajono skyrius, pažeisdamas Viešojo administravimo įstatymo 34 straipsnio nuostatas, reglamentuojančias, kad asmeniui, dėl kurio pradėta administracinė procedūra, raštu pranešama apie priimtą administracinės procedūros sprendimą ir nurodomos faktinės aplinkybės, nustatytos skundo nagrinėjimo metu, teisės aktai, kuriais vadovaujantis priimtas administracinės procedūros sprendimas, ir *sprendimo apskundimo tvarka* (pažymos 10.1 punktą), 2018 m. spalio 16 d. rašte Nr. 48SD-10846-(14.48.136 E.) nenurodė pateikto atsakymo (priimto sprendimo) apskundimo tvarkos;

14.4. Vilniaus rajono skyrius žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) naudojimo patikrinimą vietovėje atliko 2018 m. gegužės 7 d., o Pareiškėjos 2017 m. skundą Savivaldybės administracija Vilniaus rajono skyriui persiuntė 2017-12-08 raštu, t. y. Vilniaus rajono skyrius minėto žemės sklypo naudojimo patikrinimą vietovėje atliko praėjus daugiau nei keturiems mėnesiams nuo Pareiškėjos 2017 m. skundo gavimo Vilniaus rajono skyriuje (pažymos 13.1, 13.2 punktą) dienas;

14.5. Taisyklių 35 punkte reglamentuota, kad asmuo, pranešęs apie galimą žemės naudojimo tvarkos pažeidimą, apie patikrinimo metu nustatytas aplinkybes ir priimtus sprendimus teritorinio skyriaus raštu informuojamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo žemės naudojimo patikrinimo atlikimo dienos, jei patikrinimo metu nebuvo nustatytų žemės naudojimo tvarkos pažeidimų, o jei patikrinimo metu pažeidimai buvo nustatyti – ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo patikrinimo akto surašymo dienos (pažymos 11 punktą).

Vilniaus rajono skyrius informaciją apie atlikto žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) naudojimo patikrinimo vietovėje rezultatus Pareiškėjai pateikė pažeidžiant Taisyklių 35 punkte įtvirtintą 20 darbo dienų terminą, nes žemės sklypo (kadastro Nr. 4107/1703:133) naudojimo patikrinimas vietovėje atliktas 2018 m. gegužės 7 d., o apie patikrinimo rezultatus Pareiškėja buvo informuota Vilniaus rajono skyriaus 2018 m. rugpjūčio 27 d. raštu (pažymos 13.2, 13.3 punktai).

15. Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, į tai, kad Vilniaus rajono skyrius nėra priėmęs sprendimo (-ų) ir pateikęs Pareiškėjai motyvuoto atsakymo dėl Pareiškėjos 2017 m. skunde ir 2018 m. skunde nurodytų aplinkybių, į tai, kad nėra įvertintos Pareiškėjos 2018 m. skunde nurodytos aplinkybės dėl darbo organizavimo ir skundų nagrinėjimo Vilniaus rajono skyriuje tvarkos, į tai, kad Vilniaus rajono skyrius žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) naudojimo patikrinimą vietovėje atliko praėjus daugiau nei keturiems mėnesiams nuo Pareiškėjos 2017 m. skundo gavimo Vilniaus rajono skyriuje dienas, į tai, kad Vilniaus rajono skyrius informaciją Pareiškėjai apie atlikto žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) naudojimo patikrinimo vietovėje rezultatus pateikė pažeidžiant Taisyklių 35 punkte įtvirtintą 20 darbo dienų terminą, skundo dalis dėl NŽT pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjos skundus pripažintina pagrįsta.

16. Seimo kontrolierius atkreipia NŽT dėmesį į tai, kad NŽT pareigūnai žemės naudojimo patikrinimo aktuose faktinę situaciją turėtų aprašyti aiškiai, suprantamai ir nedviprasmiškai. Pvz.: Patikrinimo akte nurodyta: „žemės sklypo (kadastro Nr. xx07/1703:133) šiaurinėje pusėje yra iškastas griovys, kuriame kaupiasi vanduo su neaiškios kilmės medžiagomis [...]“, t. y. iš Patikrinimo akte nurodytos informacijos nėra aišku, ar iškastas griovys yra tikrinamame žemės sklype (kadastro Nr. xx07/1703:133) ar už šio žemės sklypo ribų. Ir tik įvertinus Patikrinimo akte nurodytą informaciją, kad galimai yra užimta valstybinė žemė, įvertinus prie Patikrinimo akto pridėtą Matavimų schemą darytina išvada, kad griovys yra iškastas laisvoje valstybinėje žemėje.

***Dėl tuomečio Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento
Vilniaus rajono agentūros pareigūnų veiksmų (neveikimo)
gavus pranešimą dėl galimo aplinkos teršimo***

17. Apibendrinus skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijas) (pažymos 9 punktą), teisinį reglamentavimą, pacituotą pažymos 10–11 punktuose), susijusius su tuomečio VRAAD Vilniaus rajono agentūros pareigūnų veiksmais (neveikimu) gavus Pareiškėjos pranešimą dėl galimo aplinkos teršimo, konstatuotina:

17.1. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo, galiojusio nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 1 d., 6 straipsnyje buvo reglamentuota, kad aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę Lietuvos Respublikoje vykdo regionų aplinkos apsaugos departamentai, Aplinkos apsaugos agentūra (pažymos 10.3.1 papunktis). Pagal minėto įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 15 punkto nuostatas, aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai, gavę pranešimą apie aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, turi imtis visų priemonių, kad pažeidimas būtų išaiškintas ir nustatyti pažeidėjai (pažymos 10.3.2 papunktis).

Tuomečio VRAAD Vilniaus rajono agentūros pareigūnai, vadovaudamiesi pirmiau minėtomis teisės aktų nuostatomis bei atsižvelgdami į VRAAD Vilniaus rajono agentūroje 2017 m. lapkričio 7 d. gautą Pareiškėjos skundą dėl galimo aplinkos teršimo nuotekomis, 2017 m. lapkričio 23 d. atliko patikrinimą nurodytoje vietoje, paėmė išleidžiamų nuotekų mėginius (normatyvo viršijimo nenustatyta).

Baigus patikrinimą, kaip tai reglamentavo Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo, galiojusio nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 1 d., 15 straipsnio 1 dalies 4 punktas (pažymos 10.3.3 papunktis), 2017 m. gruodžio 6 d. surašė patikrinimo aktą Nr. VR-8.10-346 (pažymos 9.1, 9.2 punktai);

17.2. tuomečio VRAAD Vilniaus rajono agentūros pareigūnai 2017 m. gruodžio 7 d. raštu Nr. VR-(38-8)-VR-1.7-9240 Pareiškėją informavo apie atlikto patikrinimo rezultatus bei pateikė išvadą, kad aplinkos taršos faktas nuotekomis nenustatytas (pažymos 9.3 punktas);

17.3. tuomečio VRAAD Vilniaus rajono agentūros pareigūnai 2017 m. gruodžio 7 d. raštu Nr. VR-(38-8)-VR-1.7-9240 Pareiškėją informavo, kad VRAAD Vilniaus rajono agentūros pareigūnai patikrino pranešime pateiktą informaciją dėl galimų aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų (dėl galimų buitinių nuotekų išleidimo į aplinką) tik adresu A. g. 11, B. sen., Vilniaus r., nors, patikrinimo akte Nr. VR-8.10-346 konstatuota, kad patikrinimas dėl aplinkos teršimo nuotekomis atliktas pranešėjos nurodytu adresu (A. g. 11, sklypų Nr. 2, 5, 7, 9) (pažymos 9.3, 9.4, 9.5 punktai).

18. Taigi, VRAAD Vilniaus rajono agentūros pareigūnai, gavę Pareiškėjos pranešimą dėl galimo aplinkos teršimo, ėmėsi veiksmų pagal nustatytą kompetenciją, t. y. atliko patikrinimą, paėmė išleidžiamų nuotekų mėginius (normatyvo viršijimo nenustatyta), surašė patikrinimo aktą Nr. VR-8.10-346 bei apie patikrinimo rezultatus informavo Pareiškėją. Atsižvelgiant į tai, skundo dalis dėl tuomečio VRAAD Vilniaus rajono agentūros pareigūnų veiksmų (neveikimo) gavus pranešimą dėl galimo aplinkos teršimo atmestina.

19. Seimo kontrolierius atkreipia *Departamento* dėmesį į tai, kad:

19.1. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (galiojo nuo 2017 m. balandžio 1 d. iki 2018 m. rugsėjo 1 d.) 6 straipsnio 1 dalies 2 punkte buvo nustatyta, kad institucija, teikdama dokumentus, vadovaujasi dokumentų tikslumo principu, reiškiančiu, kad pareiškėjui teikiami dokumentai turi atitikti institucijos disponuojamus dokumentus (pažymos 10.4 punktas);

19.2. tuomečio VRAAD Vilniaus rajono agentūros pareigūnai, pažeidžiant Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (galiojo nuo 2017 m. balandžio 1 d. iki 2018 m. rugsėjo 1 d.) 6 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtintą dokumentų tikslumo principą, Pareiškėjai suteikė informaciją, kuri neatitiko institucijos disponuojamų dokumentų, t. y. tuomečio VRAAD Vilniaus rajono agentūra 2017 m. gruodžio 7 d. rašte Nr. VR-(38-8)-VR-1.7-9240 Pareiškėjai nurodė, jog VRAAD Vilniaus rajono agentūros pareigūnai patikrino pranešime pateiktą informaciją dėl galimų aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų (dėl galimų buitinių nuotekų išleidimo į aplinką) tik adresu A. g. 11, B. sen., Vilniaus r., nors patikrinimo akte Nr. VR-8.10-346 konstatuota, kad patikrinimas dėl aplinkos teršimo nuotekomis atliktas pranešėjos nurodytu adresu (A. g. 11, sklypų Nr. 2, 5, 7, 9) (pažymos 17.3 punktas).

20. Seimo kontrolierius atkreipia *Pareiškėjos* dėmesį į tai, kad Seimo kontrolieriai, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalimi, tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje (pažymos 10.5 punktą), tačiau Seimo kontrolieriams nepriskirta spręsti administravimo srities ginčų.

Pažymėtina, kad administravimo srities ginčus, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostatomis (pažymos 10.6 punktą), sprendžia administracinis teismas. Taigi, tuomečio VRAAD Vilniaus rajono agentūros sprendimas, pateiktas 2017 m. gruodžio 7 d. raštu Nr. VR-(38-8)-VR-1.7-9240, galėjo (gali) būti skundžiamas teismui.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

21. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

D. U. skundo dalį dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant *Pareiškėjos* skundus pripažinti pagrįsta.

22. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

D. U. skundo dalį dėl tuomečio Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento Vilniaus rajono agentūros pareigūnų veiksmų (neveikimo) gavus pranešimą apie galimą aplinkos taršą atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

23. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14, 17 punktais, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja:

23.1. *Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriui L. Č.:*

23.1.1. atkreipti dėmesį į tai, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus rajono skyrius, pažeidžiant Viešojo administravimo įstatymo 34 straipsnio nuostatas, iki šiol (iki šios pažymos surašymo dienos) nėra priėmęs sprendimo (pateikęs motyvuotą atsakymą) dėl *Pareiškėjos* 2017 m. ir 2018 m. skunduose nurodytų aplinkybių, ir imtis veiksmų, kad ateityje minėti

pažeidimai nepasikartotų;

23.1.2. atkreipti dėmesį į tai, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus rajono skyrius žemės sklypo naudojimo patikrinimą vietovėje atliko praėjus daugiau nei keturiems mėnesiams nuo *Pareiškėjos* 2017 m. skundo gavimo dienos;

23.1.3. atkreipti dėmesį į tai, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus rajono skyrius, pažeidžiant Taisyklių 35 punkte įtvirtintą 20 darbo dienų terminą, *Pareiškėjai* informaciją apie atlikto žemės sklypo naudojimo patikrinimo vietovėje rezultatus pateikė daugiau nei po trijų mėnesių, ir imtis veiksmų, kad ateityje minėti pažeidimai nepasikartotų;

23.1.4. atkreipti dėmesį į tai, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus rajono skyrius, pažeidžiant Viešojo administravimo įstatymo 34 straipsnio nuostatas, 2018 m. spalio 16 d. rašte Nr. 48SD-10846-(14.48.136 E.) nenurodė pateikto atsakymo (priimto sprendimo) apskundimo tvarkos, ir imtis veiksmų, kad ateityje minėti pažeidimai nepasikartotų;

23.1.5. užtikrinti, kad Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pareigūnai žemės naudojimo patikrinimo aktuose nurodytą išsamią, nedviprasmišką informaciją;

23.1.6. išnagrinėti *Pareiškėjos* 2017 m. ir 2018 m. skunduose nurodytas aplinkybes ir pateikti *Pareiškėjai* motyvuotą, teisės aktų nuostatomis pagrįstą atsakymą;

23.2. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos direktoriui V. L.:

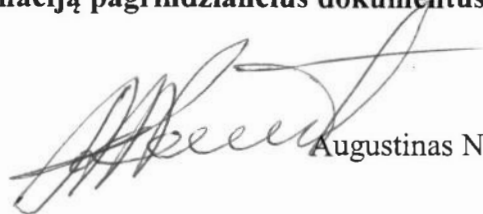
23.2.1. atkreipti dėmesį į tai, kad tuomečio Vilniaus regiono aplinko apsaugos departamento Vilniaus rajono agentūros pareigūnai, pažeidžiant Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (galiojo nuo 2017 m. balandžio 1 d. iki 2018 m. rugsėjo 1 d.) 6 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtintą dokumentų tikslumo principą, Pareiškėjai suteikė informaciją, kuri neatitiko institucijos disponuojamų dokumentų (duomenų);

23.2.2. užtikrinti, kad ateityje Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos pareiškėjams teikiama informacija atitiktų institucijos disponuojamus dokumentus (duomenis).

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume informuoti **Pareiškėją ir Seimo kontrolierių** (Seimo kontrolieriui **pateikti informaciją pagrindžiančius dokumentus**).

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas